

Sportakkoord Lansingerland 2.0

Auteur: Barry Leenders en Dewi Klijnsmit

Datum: 26 juni 2023

Corsanummer: T23.03311

Inhoudsopgave

1. Sportakkoord Lansingerland	3
Deelakkoorden Lansingerland	3
2. Sportakkoord II	3
Evaluatie 2020 - 2022	3
3. Herijking: Sportakkoord Lansingerland 2.0	4
Borging ambities landelijk Sportakkoord II	5
Ambities Lansingerland	5
Structuur en werkwijze Sportakkoord Lansingerland 2.0	7
Acties 2023 - 2026	8

1. Sportakkoord Lansingerland

In 2018 ondertekende het ministerie van VWS, VSG en NOC*NSF het Nationaal Sportakkoord. De partijen onderstreepten in het Sportakkoord het belang van sport en bewegen en formuleerden een aantal ambities voor een beter sportklimaat in Nederland. In 2020 stelde de gemeente Lansingerland, midden in coronatijd, samen met ruim 20 lokale partijen die zich bezig houden met sport en bewegen het Sportakkoord Lansingerland op, met daarin de lokale uitwerking van het landelijke Sportakkoord.

Deelakkoorden Lansingerland

In Lansingerland gingen we vanaf 2020 aan de slag met vier van de zes thema's uit het Nationale Sportakkoord en de daarbij geformuleerde ambities:

- Inclusief sporten en bewegen;
- Vitale sport- en beweegaanbieders;
- Positieve sportcultuur;
- Van jongs af aan vaardig in bewegen.

Om de ambities waar te maken, zijn concrete acties bedacht door de deelnemende partners in een kerngroep en via een klankbordgroep.

2. Sportakkoord II

Het Nationaal Sportakkoord kende een looptijd van vier jaar. In 2023 werd het Nationaal Sportakkoord II gesloten. Dit Sportakkoord kent drie ambities om de sport in Nederland te versterken: het fundament op orde, een groter bereik en meer (zichtbare) betekenis.

De vier strategische partners Ministerie van VWS, NOC*NSF, Vereniging Sport en Gemeenten (VSG) en Platform Ondernemende Sport (POS) geven in het Sportakkoord II een kader mee voor de uitwerking van de lokale sportakkoorden.

Evaluatie 2020 - 2022

Na het vaststellen van het Sportakkoord Lansingerland 2020 zijn we gestart met de uitvoering. Onderstaande evalueren we kort het huidige Sportakkoord en geven aan op welke manier we een vervolg geven aan dit herijkte Sportakkoord Lansingerland 2.0

Werkwijze en structuur 2020 - 2022

Na de ondertekening van het Sportakkoord in 2020 is er een kerngroep ingericht voor de coördinatie van de uitvoering van het Sportakkoord Lansingerland. In de kerngroep hebben de gemeente Lansingerland, de sportcoaches van Lansingerland Beweegt en de Adviseur Lokale sport zitting.

Daarnaast hebben we pogingen gedaan om per deelakkoord een werkgroep in te richten die zich bezig zijn gaan houden met het realiseren van de doelstellingen op de deelakkoorden. Vanwege corona en onzekerheid over de mogelijkheid om activiteiten te kunnen opstarten is dit niet gelukt.

Daarom hebben we de uitvoering van de activiteiten vooral overgelaten aan de sportaanbieders in de gemeente, met ondersteuning van de sportcoaches. De kerngroep vergaderde 5-6 keer per jaar en beoordeelde de ingediende aanvragen voor uitvoeringsbudget middels de stimuleringsvoucher.

Resultaten 2020 - 2022

Het Sportakkoord Lansingerland kende een moeilijke start: door de verschillende periodes van beperkingen en lockdown in verband met Covid-19 was het niet mogelijk in een groot gezelschap bij elkaar te komen en een lokaal Sportakkoord te sluiten. Daardoor werkten wij samen met een kleine vertegenwoordiging van de binnen- en buitensport en stelden samen met de sportcoaches van Lansingerland Beweegt het eerste lokale Sportakkoord op. Andere sport- en beweegaanbieders en welzijnsorganisaties hadden de mogelijkheid middels een klankbordgroep (schriftelijk) te reageren op deze eerste versie van het lokale Sportakkoord. Langzaam betrokken we steeds meer organisaties bij het Sportakkoord en uiteindelijk ondertekenden in totaal 20 organisaties eind 2020 het Sportakkoord Lansingerland.

Covid-19 zorgde er echter ook voor dat het slechts beperkt mogelijk was activiteiten op te starten. Daardoor bleef het aantal aanvragen, en daarmee de uitgaven uit het uitvoeringsbudget, ook zeer beperkt. In 2021 hebben we een nieuwe start gemaakt en, samen met de lokale partners, het Sportakkoord Lansingerland opnieuw ondertekend met in totaal 29 partners. De sportcoaches van Lansingerland Beweegt hebben zich ingespannen om samen met sportaanbieders te komen tot projecten die bijdragen aan de ambities uit het Sportakkoord Lansingerland. In 2021, 2022 en de eerste helft van 2023 zijn diverse initiatieven gestart. De eerste resultaten zijn bemoedigend. Organisatoren geven aan dat de activiteiten hebben geleid tot een (voorzichtige) stijging van het aantal leden of deelnemers. Ook een aantal van de doelstellingen uit het Sportakkoord Lansingerland zijn bereikt, maar het is nog te vroeg om nu al te kunnen beoordelen of de activiteiten hebben geleid tot duurzame resultaten.

Avond van de Sport 2023

Op 11 april 2023 vond in Lansingerland de 'Avond van de Sport 2023' plaats, een sportcafé waarin verschillende onderwerpen die van belang zijn voor sport- en beweegaanbieders aan bod kwamen. Eén van de onderwerpen die aan bod kwam was het Sportakkoord Lansingerland. We bespraken met de aanwezigen de ervaringen van de afgelopen drie jaar en dit vormde het startpunt van de herijking van ons Sportakkoord.

Enquête sport- en beweegaanbieders en maatschappelijke partners

In april 2023 is een schriftelijke enquête uitgezet onder de partners uit het Sportakkoord Lansingerland en andere sport- en beweegaanbieders uit de gemeente. We vroegen naar ervaringen met (activiteiten uit) het Sportakkoord Lansingerland en mogelijke verbeterpunten. Daarnaast deden wij een nieuwe oproep voor het plaatsnemen in de kerngroep of een werkgroep in het kader van de nieuwe structuur voor het Sportakkoord Lansingerland 2.0.

Uit de enquête kwam naar voren dat het met de bekendheid van het Sportakkoord wel goed zit, maar dat veel verenigingen en andere organisaties nog steeds niet precies weten dat vanuit het Sportakkoord middelen beschikbaar zijn om activiteiten uit te voeren. Ook de financiële borging werd als probleem gezien. Daarnaast werd door veel organisaties aangegeven dat zij geen vrijwilligers beschikbaar hebben om een projectaanvraag op te stellen, laat staan om de activiteiten vervolgens uit te voeren.

3. Herijking: Sportakkoord Lansingerland 2.0

Ten opzichte van 2020 is er nog de nodige winst te behalen. Het Sportakkoord Lansingerland 2.0 wordt voor wat betreft ambities en doelstellingen dan ook een voortzetting van het bestaande Sportakkoord uit 2020. We zorgen wel voor een betere structuur en duidelijkere kaders en criteria in de uitvoering van de

activiteiten. Daarnaast maken we, mede met behulp van onze sportcoaches, een betere koppeling met andere beleidsterreinen in het sociaal domein. Hierdoor verwachten we betere en duurzamere resultaten die bijdragen aan een positieve bewegcultuur in de gemeente Lansingerland.

Borging ambities landelijk Sportakkoord II

In het nationaal sportakkoord zijn een aantal ambities opgenomen waarop het Sportakkoord Lansingerland 2.0 moet aansluiten. Dit borgen we in Lansingerland op de volgende manier:

- *Hoe versterken we het fundament (vitale sportaanbieders, duurzaam beleid) van de lokale sportsector?*
In 2023 zijn we gestart met de inzet van een verenigingsadviseur die het aanspreekpunt is voor sport- en beweegaanbieders. Deze verenigingsadviseur wordt ingezet vanuit de Brede Regeling Combinatiefuncties en ondersteunt (besturen van) sportverenigingen bij bestuurlijke en organisatorische vragen. De verenigingsadviseur zorgt daarmee voor een vitalisering van onze sportverenigingen, waardoor onze inwoners blijvend gebruik kunnen maken van het brede sportaanbod binnen onze gemeente.
- *Hoe vergroten we het bereik (draagvlak partners, deelname partners) van het lokale Sportakkoord?*
Door de vernieuwde structuur met een bredere kerngroep en werkgroepen per deelakkoord vergroten we de betrokkenheid bij de ambities en doelen in 'het (speel-)veld'. Dit doen we niet alleen met sportverenigingen, maar juist ook met (semi)commerciële sportaanbieders die zich maatschappelijk willen inzetten in Lansingerland. Daardoor verwachten we een bredere deelname aan acties die voortkomen uit het Sportakkoord Lansingerland 2.0.
- *Hoe maken we de betekenis van sport op lokaal niveau zichtbaar en zorgen we dat dit beter wordt benut (verbinding met GALA, IZA, School & Omgeving)?*
Eén van de sportcoaches van Lansingerland Beweegt wordt aangesteld als lokale Coördinator Sport en Preventie: Linda van Etten, l.vanetten@lansingerlandbeweegt.nl. Deze coördinator is verantwoordelijk voor de samenhang tussen de verschillende werkgroepen en het vinden van de koppelingen en dwarsverbanden met de overige beleidsterreinen en thema's uit het GALA. Daarnaast benutten we de middelen uit de Brede Regeling Combinatiefuncties voor de blijvende inzet van de sportcoaches en een verenigingsadviseur die de lokale organisaties ondersteunen bij het invullen van hun bijdrage aan de ambities uit het Sportakkoord Lansingerland 2.0. Deze inzet gaat verder dan alleen de ondersteuning aan sportverenigingen. De sportcoaches hebben in de afgelopen jaren al een enorm netwerk opgebouwd ook binnen het sociale domein, met bijvoorbeeld de welzijnsorganisatie en organisaties als SportMEE en de fysiotherapeuten in Lansingerland.

Ambities Lansingerland

We kiezen er voor om in het Sportakkoord Lansingerland 2.0 de ambities uit 2020 te handhaven. Deze sluiten aan bij de doelstellingen uit de Sportvisie en dragen bij aan onze ambities op het gebied van sport en bewegen. Dit betekent dat de inspanningen zich ook de komende vier jaar zullen richten op de volgende deelakkoorden:

- Inclusief sporten en bewegen / Inclusie en diversiteit
In Lansingerland vinden we het belangrijk dat iedereen mee kan doen. Sporten is goed voor iedereen, te beginnen bij de jeugd. Sporten leidt tot gezondheidswinst. Mensen worden fitter, energiever en sterker. Ze blijven daardoor langer vitaal en gezond. Maar sporten zorgt voor meer, zoals een goede emotionele ontwikkeling. Het samen winnen of verliezen en daarmee om kunnen gaan. En sporten leidt tot een sterker sociaal netwerk. Tijdens het sporten ontmoet je anderen. Je moet samenwerken en anderen

zien jouw talenten op een andere manier dan op school of werk. Redenen genoeg om ervoor te zorgen dat onze inwoners zoveel mogelijk sporten.

Lansingerland heeft naast het reguliere sport- en beweegaanbod ook al aanbod voor kwetsbare doelgroepen. Maar welke kwetsbare groepen kent Lansingerland eigenlijk? En welke sport- of beweegvraag hebben zij? De belangrijkste vraag is of de sport- en beweegvraag en het aanbod met elkaar matchen. Of is het wenselijk het aanbod aan te passen of uit te breiden? Het aanbod is wellicht ook niet bij alle doelgroepen bekend. We willen ervoor zorgen dat het totale sport- en beweegaanbod completer en zichtbaarder wordt in de samenleving en daarmee makkelijker bereikbaar voor iedereen.

- Vitale sport- en beweegaanbieders / Vitale sportaanbieders

Lansingerland kent over het algemeen goed georganiseerde sport- en beweegaanbieders, maar er is nog ruimte voor verbetering. We blijven met elkaar investeren in deze aanbieders omdat dat ons ware kapitaal is. Om antwoord te geven op de vraag van de sporters van de toekomst is het belangrijk een stevige sportsector te hebben waarin aanbieders kennis en ervaring met elkaar delen en samenwerken. Dat kan alleen als de sport- en beweegaanbieders organisatorisch en financieel goed georganiseerd zijn. In dit deelakkoord staan daarom de sport- en beweegaanbieders centraal. De klassieke sportvereniging staat onder druk en de rol van de sportvereniging verandert mee met de samenleving. Geen enkele aanbieder is hetzelfde en dus is maatwerk nodig om ervoor te zorgen dat sport- en beweegaanbieders vitaal en toekomstbestendig zijn, worden en blijven.

- Positieve sportcultuur / Sociaal veilige sport

Plezier in sport is het fundament voor een leven lang sporten en bewegen. Winnen en verliezen horen bij de sport en dat kan leiden tot spanningen. Dat mag echter nooit ten koste gaan van het plezier van de sporter en het sportende kind. Uitsluiting, pesten en discriminatie gaan we tegen. Dat vraagt aandacht van iedereen en om ondersteuning van bestuurders, trainers, begeleiders en ouders om dit klimaat te behouden en creëren.

In Lansingerland leeft dit thema nog steeds. Veel sport- en beweegaanbieders ervaren al een positieve sportcultuur. Die willen we niet kwijt, maar voor verbetering staan we zeker open. Maar wat verstaan we eigenlijk onder een positieve sportcultuur? Wat is de rol van een bestuurder of vrijwilliger daarin en hoe zorgen we ervoor dat kinderen zich veilig voelen tijdens het sporten? Sporten en bewegen doen we bij voorkeur ook in een gezonde omgeving. Denk aan rookvrije sportaccommodaties en een sportkantine waarin de gezonde keuze de makkelijke keuze is. Met de actiepunten werken we samen aan een positieve sportcultuur en sociaal veilige sport in Lansingerland.

- Van jongs af aan vaardig in bewegen / Vaardig in bewegen

Uit verschillende onderzoeken blijkt dat er vele voordelen zijn verbonden aan de ontwikkeling van kinderen wanneer zij op jonge leeftijd (0-6 jaar) beginnen met bewegen. Jong geleerd is oud gedaan: een leven lang bewegen. Mensen blijven langer sporten en bewegen als het van jongs af aan vanzelfsprekend is om dit te doen. Het is dan vooral belangrijk dat kinderen plezier hebben tijdens het sporten en bewegen.

In de sportparticipatie van Lansingerland zien we een piek bij de kinderen van 8 tot 14 jaar. Kinderen van 0-6 jaar sporten of bewegen amper en na hun twaalfde stoppen zij veelal met sporten. Daar valt winst te behalen. Hoe zorgen we ervoor dat kinderen sporten en bewegen als vanzelfsprekend onderdeel van hun leven zien, ook als zij gaan puberen en andere interesses krijgen? Met elkaar werken we aan een leven lang sporten en bewegen.

We kiezen hiermee dus ook de aankomende periode niet voor de landelijke ambities ‘Duurzame sportinfrastructuur / Ruimte voor sport en bewegen’ en ‘Topsport die inspireert / Maatschappelijke waarde van topsport’ in het Sportakkoord Lansingerland. We kiezen hiervoor omdat we in 2021 een Accommodatieplan Sport hebben vastgesteld, waarin de keuzes voor de sportinfrastructuur in de gemeente Lansingerland vast zijn gelegd. Het gaat hierin vooral om de capaciteit voor sport en bewegen in/op onze gemeentelijke accommodaties in relatie tot de trends en ontwikkelingen in de sport en de geprognoseerde groei van ons inwonersaantal. Voor wat betreft de duurzaamheid van de accommodaties is de gemeente verantwoordelijk voor haar eigen accommodaties. Daarin zijn de afgelopen jaren al veel stappen gezet. De clubhuizen van sportverenigingen en enkele sportaccommodaties in eigendom van verenigingen vallen hier niet onder. We ondersteunen sportverenigingen (samen met verschillende (landelijke/provinciale) projecten) op het gebied van duurzaamheid. Onze verenigingsadviseur heeft hierin ook een belangrijke rol. In 2023 maken we een plan voor sporten en bewegen in de openbare ruimte, waarin we onze openbare ruimte zien als het grootste sportpark die uitnodigt om te sporten en bewegen.

In onze Sportvisie hebben wij daarnaast aangegeven te staan voor breedtesport en niet voor topsport. De betrokkenheid van inwoners bij sportverenigingen in de eigen dorpskern is groot. Het brede sportaanbod, zowel in accommodaties als in sportverenigingen, en de betrokkenheid van leden, vrijwilligers en toeschouwers vormen de kracht van Lansingerland. Zij laten de verbondenheid zien van een kleine gemeenschap als onderdeel van een sportief Lansingerland. Dat is waarom Lansingerland ook in de toekomst kiest voor breedtesport. Voor topsport bieden de omliggende gemeenten voldoende mogelijkheden.

Structuur en werkwijze Sportakkoord Lansingerland 2.0

Door corona en de daarmee gepaard gaande beperkingen is de betrokkenheid bij het Sportakkoord Lansingerland (en de daarin opgenomen doelen) sterk verminderd. De beoogde werkgroepen hebben we niet kunnen inrichten en de activiteiten die in het kader van het Sportakkoord zijn opgestart hebben zich wat meer gericht op de individuele verenigingen/aanbieders en wat minder op het vormen van een lokaal netwerk voor sport en bewegen. In 2023 willen we het sportakkoord weer meer ‘van iedereen’ maken en daarmee ook het eigenaarschap delen.

De kerngroep Sportakkoord richten we opnieuw in, deze wordt verantwoordelijk voor het behalen van de verschillende doelstellingen en het beheer van het uitvoeringsbudget door het beoordelen van de projectaanvragen van de verschillende werkgroepen en/of individuele sportaanbieders of maatschappelijke organisaties (al dan niet in samenwerking). In de kerngroep hebben naast de gemeente Lansingerland (voorzitter), een sportcoach kwetsbare doelgroepen (secretaris) en drie vertegenwoordigers uit het lokale sport-, beweeg- en maatschappelijk veld zitting. De kerngroep wordt geadviseerd door de Lokale Adviseur Sport. De sportcoach jeugd en de verenigingsadviseur van Lansingerland Beweegt zijn betrokken en ondersteunen bij de aanvragen en kunnen, indien nodig, tijdens het kerngroep-overleg als agenda lid aansluiten om een inhoudelijke toelichting te geven.

Voor de beoordeling van de aanvragen voor het uitvoeringsbudget stellen we gezamenlijk kaders en criteria op. Op deze manier is duidelijk voor welke initiatieven en projecten budget beschikbaar is en wat hierin van de aanvragende partner verwacht wordt.

Vanaf de tweede helft van 2023 richten we per deelakkoord een werkgroep in die zorgt voor het opstarten van projecten die bijdragen aan de realisatie van de doelstellingen uit het Sportakkoord Lansingerland 2.0. De werkgroepen staan onder leiding van de verenigingsadviseur, die de werkgroepen begeleid bij hun werkzaamheden.

Acties 2023 - 2026

Wij zijn van mening dat, naast de ambities, ook de acties die in 2020 in het Sportakkoord Lansingerland zijn opgenomen nog steeds relevant zijn in het streven naar een beter sport en beweegklimaat in Lansingerland. In de periode 2023 - 2026 werken we daarom aan de verdere uitwerking van deze acties. Daarnaast hebben we een aantal nieuwe acties geformuleerd waar we de focus op willen leggen. De actielijst hieronder geeft een beeld van deze acties. Gedurende de periode tot en met 2026 monitoren wij de voortgang en scherpen aan waar nodig of verleggen de focus waar wenselijk. Deze actielijst is daarmee niet in beton gegoten, maar wel de basis van het Sportakkoord Lansingerland 2.0.

Inclusief sporten en bewegen / Inclusie en diversiteit	
In kaart brengen en zichtbaar maken van het totale sport- en beweegaanbod	
Verstevigen van regionale samenwerking om vraag en aanbod op het gebied van inclusief sporten en bewegen te matchen	
Opzetten van een Volwassenfonds voor mensen met een lage SES	
Intensiveren/starten van samenwerkingen met maatschappelijke- en welzijnsorganisaties	
Intensiveren van de begeleiding van doelgroepen richting sport en bewegen	
Leggen van dwarsverbanden tussen sport- en bewegen en overige doelen uit sociaal domein en het Preventieakkoord	
Vitale sport- en beweegaanbieders / Vitale sportaanbieders	
Organiseren van inspiratiesessies op maat	
Ontwikkelen van een kennisbank	
Inzetten vitaliteitschecklist voor sport- en beweegaanbieders	
Ervaringen delen en experimenteren met nieuwe lidmaatschapsvormen	
Opzetten samenwerkingsverbanden met lokale organisaties (VIP, scholen, etc) die vraag en aanbod matchen op gebied van maatschappelijke stages en vrijwilligers	
Ontwikkelen van een format waarmee sport- en beweegaanbieders stageopdrachten hebben klaarliggen en bekendmaken bij scholen	
Vorm geven van een lokaal ondersteuningsnetwerk / lokaal loket voor clubondersteuning	
Onderzoek naar mogelijkheid van oprichting lokaal 'sportplatform'	
Organiseren van ondersteuning voor het werven en behouden van vrijwilligers (in samenwerking met de verenigingsadviseur)	
Positieve sportcultuur / Sociaal veilige sport	
Opstellen van normen en waarden in de sport (gemeente breed) / plan van aanpak sociale veiligheid en integratie	
Meer sport- en beweegaanbieders hebben beleid op het gebied van positieve sportcultuur	
Meer sport- en beweegaanbieders maken gebruik van de gratis VOG-regeling	
Sport- en beweegaanbieders maken ouders bewust van hun rol en bijdrage in plezierbeleving van kinderen	
Organiseren van clubkadercoaching	
Opzetten campagnes bewustwording gezonde keuzes in de sportomgeving	
Van jongs af aan vaardig in bewegen / Vaardig in bewegen	
Opzetten van een werkgroep om jeugd van 8-12 jaar aan het sporten te krijgen en houden	
Vergroten van de bewustwording over het belang van sporten en bewegen bij jonge kinderen	
Uitbreiden aanbod waarin basis beweegvormen centraal staan voor jonge kinderen	
Voorzetten/uitbreiden strippenkaartactie "Beleef Lansingerland"	
Persoonlijke sportadvisering en toeleiding naar sport en bewegen voor jeugd met een beperking	
Vergroten deelname Expeditie Lansingerland (gemeente breed aanbod van sportactiviteiten in vakanties voor jeugd van 6 - 18 jaar)	
Opzetten samenwerkingsverbanden tussen sport- en beweegaanbieders en zorgverleners	

= afgerond, = opgestart en (nog) niet afgerond of doorlopend proces, = nog niet opgestart, = nieuw in 2023, = geen behoefte (meer)